

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

Servei de Salut pública i Atenció als consumidors
Pla Municipal sobre Drogues

PLA MUNICIPAL SOBRE DROGUES

MEMÒRIA 2017

Febrer de 2018

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	3
ESQUEMA	4
3. PREVENCIÓ UNIVERSAL	5
1/ TALLERS PREVENTIUS A SECUNDÀRIA	5
2/ ASSESSORIA SOBRE DROGUES	5
3/ SUPORT TÈCNIC A AGENTS SOCIALS	7
PREVENCIÓ SELECTIVA I INDICADA	7
1/ EDUCACIÓ EN MEDI OBERT	8
2/ ALTERNATIVA EDUCATIVA A LA SANCIÓ	10
3/ INFORMACIÓ A ESPAIS DE FESTA	11
PREVENCIÓ DETERMINADA	12
1/ DISPENSACIÓ I RECOLLIDA DE XERINGUES EN MEDI OBERT	12
2/ INTERCANVI DE XERINGUES A FARMÀCIES	14
3/ SUPORT AL TRACTAMENT AMB METADONA	14
NORMALITZACIÓ SOCIAL	15
1/ TALLERS I FOMENT DEL SUPORT MUTU AMB PERSONES DROGODEPENDENTS	15
2/ SEGUIMENT SOCIOEDUCATIU DE PERSONES DROGODEPENDENTS	17
3/ ATENCIÓ A FAMÍLIES DE PERSONES DROGODEPENDENTS	18
4/ OCUPACIÓ PRELABORAL PER A PERSONES EN ACTIU "ENGANXA'T AL TREBALL"	18
5/ MEDIACIÓ A ZONES D'ALT RISC PER CONSUM	20
SÍNTESI I PROPOSTES D'ACTUACIÓ	21
ANNEX DIFUSIÓ, DOCÈNCIA I FORMACIÓ PERMANENT	23

INTRODUCCIÓ

El present document és una memòria del pla de treball 2017, que inclou avaluacions processals. Durant el 2017 hem implementat de manera satisfactòria les iniciatives presentades en el projecte de gestió.

Destaquem els següents aspectes:

1. El projecte de intervenció educativa amb els joves i degut a la manca de convocatòria pel 2017 del PND, no s'ha pogut implementar com anys enrere. Asaupam ha mantingut les mínimes activitats a fi de no perdre el vincle aconseguit amb els adolescents i joves al carrer.
2. Durant el 2017 s'ha fet palès, com cada cop, hi ha més presència en medi obert de casos amb patologia dual i sense una bona adherència a tractament, dificultant la intervenció immediata educativa. Al llarg de l'any s'ha hagut de re- dissenyar la intervenció en zones de reunió de risc a fi d'aconseguir que la intervenció socioeducativa en medi obert fos més efectiva en la contenció de situacions de risc entre els usuaris/es del grup, així com en relació a la població en general.
3. Treballant des de la perspectiva de gènere s'ha volgut millorar les percepcions de risc de les noies/dones i nois/homes d'acord amb aquesta variable.
4. El programa municipal de drogues, treballant estretament amb tècnics de diferents serveis i recursos comunitaris, és més conegut valorant, per la seva banda, positivament la majoria de propostes i resultats.

ESQUEMA

INTERVENCIÓ	POBLACIÓ DESTINATÀRIA	ACTIVITAT
Prevenió universal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adolescents i joves ▪ Famílies ▪ Comunitat ▪ Professionals 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tallers preventius a secundària. 2. Assessoria sobre drogues. 3. Suport tècnic a agents socials.
Prevenió selectiva i indicada	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Joves ▪ Persones adultes ▪ Professionals de l'oci 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Educació en medi obert. 2. Alternativa educativa a la sanció. 3. Informació a espais de festa.
Prevenió determinada	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Persones usuàries per via injectada ▪ Persones en tractament amb metadona ▪ Farmàcies 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dispensació i recollida de xeringues en medi obert. 2. Intercanvi de xeringues a farmàcies. 3. Suport al tractament amb metadona.
Normalització social	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Persones drogodependents ▪ Famílies 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tallers i foment del suport mutu amb persones drogodependents.. 2. Seguiment socioeducatiu de persones drogodependents. 3. Atenció a famílies de persones drogodependents.. 4. Ocupació prelaboral per a persones en actiu Enganxa't al treball. 5. Mediació a zones d'alt risc per consum.

3. PREVENCIÓ UNIVERSAL

1/ TALLERS PREVENTIUS A SECUNDÀRIA

Tallers preventius al centre educatiu al voltant del tabac, l'alcohol o el cànnabis, drogues i espais de festa realitzats per l'Equip municipal sobre drogues i gestionats pel PAECC.

La seva finalitat és donar eines a l'alumnat per poder decidir d'una manera responsable envers les drogues, i potenciar els factors de protecció.

Activitat

	2017	2016
Centres treballats amb ESO del total (%)	10(63%)	10(63%)
Resposta demandes	100%	100%

La distribució temàtica i número de xerrades segons curs escolar ha estat la següent:

	Curs	Tallers	Persones	Nois	Noies
Tabac	2n ESO	21	630	315	315
Cànnabis	3r ESO	24	720	360	360
Alcohol	4t ESO	13	362	181	181
Drogues i festa crítica	Batx.	4	128	64	64
	CFGM	3	92	46	46
	GES	4	120	60	60
Total		69	2.052	1026	1026

Valoració

Des de Salut Pública (Promoció per la salut) es va realitzar un qüestionari de satisfacció. En general han mostrat satisfacció per les intervencions preventives.

Pel que fa a la valoració dels tècnics que van fer els tallers, va ser satisfactòria tan pel que fa a l'actitud dels alumnes com a la presència dels professors a l'aula. El descens del número de tallers té a veure a l'adaptació temàtica dirigida a l'ESO on s'han deixat d'oferir a 4t de l'ESO la proposta de guions publicitaris on el taller constava de 3 sessions a favor d'una proposta concreta sobre alcohol.

2/ ASSESSORIA SOBRE DROGUES

Atenció i informació sobre drogues a les famílies i altres persones interessades –pel propi consum o el d'altres–, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és donar eines preventives i pautes educatives sobre les drogues.

Activitat

	2017	2016
Total atencions	208	377
Atencions a famílies	84	185
Atencions a joves	124	192
Familiars atesos	24	37
Joves atesos	51	45

Sexe	Dones	Homes
Total atencions	78	130
Atencions a famílies	56	28
Atencions a joves	22	102
Familiars atesos	16	8
Joves atesos	9	42

Valoració

Malgrat s'ha mantingut en les dades de l'any passat, segueix la tendència a la baixa donada al 2016. S'ha passat d'atendre una mitja de 5 assessoraments a 3 atencions la tarda durant el 2017. Cal estudiar noves formules de visibilització del servei a fi de promocionar l'espai a nivell comunitari.

Que hagi hagut un augment de joves atesos té a veure amb el fet que, afegit a que es manté la derivació des de serveis locals, a través de l'atenció a les famílies s'aconsegueix que l'adolescent o jove s'apropi al recurs.

Entre els joves atesos han valorat el servei d'alta satisfacció pel seu caràcter principalment socioeducatiu, a diferència del caràcter terapèutic al qual fa pensar que és el més idoni en aquest casos de proximitat al consum. Valoren la informació rebuda de gran ajuda per als seus interessos personals.

El tipus d'atenció està pensat per acompanyar al adolescent i jove en el seu procés d'aprenentatge i construcció e interiorització de criteris i pautes preventives. El temps que necessita aquest procés és major al número de intervencions que es realitzen des de l'espai, així només podem dir que un alt percentatge de joves atesos han pogut resoldre la incidència per la qual venen al servei.

No podem saber amb certesa que hagin augmentat la percepció de risc al que es poden exposar dins els seus hàbits. Cal que el procés de maduració dels adolescents acabi plenament per considerar que l'adolescent és més capaç de protegir-se davant possibles riscos als que es puguin exposar.

Els motius principal pels que s'apropaven al servei per part dels diferents perfils han estat:

- Prevenció indicada
- Sancions administratives i problemes penals

- Prevenció de conflictes al centre educatiu
- Conflictes familiars
- Oci alternatiu

3/ SUPORT TÈCNIC A AGENTS SOCIALS

Assessoria i suport sobre abordatges preventius des de diferents àmbits i distribució de material educatiu i didàctic, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és millorar l'atenció professional i tècnica relacionada amb les drogues.

Activitat

	2017	2016
Professionals atesos	32	25
Atencions a professionals	32	32

Sexe	Dones	Homes
Professionals atesos	24	8

Valoració

Els professionals atesos venen del àmbit de inserció laboral (Grameimpuls), equip de mediació en medi obert i àmbit de infància i adolescència d'atenció en centres oberts. Detectem greus problemes en la formació dels professionals en relació a l'àmbit de les drogues on, encara, a dia d'avui no reconeixen la diferencia entre diferents tipus de prevenció, el valor de la reducció de riscos i danys y la forma d'acompanyament socioeducatiu en els casos més complexes. A nivell tècnic valorem necessari establir regularment una formació de caràcter presencial a través de matinals formatius, de treball o jornades amb la presència de professionals de l'àmbit de la prevenció i atenció a les drogodependències.

El blog "Dependències" ha permès establir un altre canal de comunicació a nivell professional. Aquest té associat un Facebook a través del qual s'han recollit 153 "Me gusta" sobre notícies d'interès.

Des de la TSMA s'ha estructurat i organitzat al llarg del 2017 la creació de la web (<http://salutmental.info/>) que permet fer-se reso de notícies e informació dirigida a professionals i població en general.

PREVENCIÓ SELECTIVA I INDICADA

1/ EDUCACIÓ EN MEDI OBERT

Treball educatiu de proximitat als espais de reunió i consum del jovent, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és reduir els riscos associats a les drogues relacionats amb el consum, la venda i les conductes associades, i promoure un lleure constructiu.

Activitat

	2017	2016
Presències en medi obert	421	135
Contactes amb joves	401	921
Materials preventius distribuïts	126	1382
Joves contactats	147	255
Zones diferents treballades	20	30

Sexe	Dones	Homes
Contactes amb joves	92	309
Joves contactats	34	113

Valoració

Aquesta acció s'ha implementat per l'equip d'Asaupam sense el suport de PND. L'equip va valorar la necessitat de donar-li continuïtat al vincle establert amb els grups d'adolescents i joves i equip educatiu.

Malgrat la major presència a les zones prospeccionades, on habitualment s'intervenien en grups d'adolescents i joves en situació de risc vers el consum, segueix la tendència del 2016 on s'observava una disminució d'adolescents i joves ocupant espais públics i nombre d'espais, segurament motivat pel canvi d'hàbits de relació en el seu temps lliure on estar al carrer ha deixat pas a espais domèstics així com el fet associat a la presència policial i les mesures de control.

Les zones on s'han intervingut amb presència de adolescents i joves consumidors han estat les següents:

1. Pça Catalunya
2. Parc can Peixauet
3. Can Mariner
4. Jardins Ernest Lluc
5. Pça Mediterranea
6. Pg. Salzareda
7. Parc motocròs
8. Torre Balldovina
9. Skate parc antic i nou
10. Can Zam
11. Pça Montserrat Roig
12. Pça de les cultures
13. Parc del molinet
14. Pça dels enamorats
15. Can Sisteré
16. Pça de la vila/zona bombay
17. Parc Baró
18. Parc zona dels cúbics

19. Vial riu

20. Parc Europa.

Els temes tractats han estat els següents: associacions, regulació, treball, mètodes anticonceptius, oci alternatiu, policia i auto cultiu. Encara que no podem parlar en valors absoluts, podem dir que es percep major percepció de risc respecte a temes com:

- Pressió de grup
- Discreció i respecte a tercers
- Motius per no fumar
- Pèrdua de control

Incidim en pautes de tolerància 0 respecte a aquelles que tenen màxim risc com és la conducció, associar el consum a la desconexió de problemes personals i conductes il·legals tipificades en el codi penal com és el tràfic de substàncies a petita escala.

Des de l'equip d'educadors de carrer s'ha gestionat una pàgina de la xarxa social Facebook <http://www.facebook.com/joves.asaupam> on la informació preventiva i el intercanvi es facilita complementant la ja transmesa en primera persona als espais de relació. De les estadístiques s'extreu que en l'últim any ha augmentat la satisfacció dels seus visitants de 366 "M'agrada" a 386 i 382 perfils la segueixen.

A les conclusions que arribem, com a equip, són:

- En relació als consums responsables o de risc, s'està intervenint amb un perfil d'usuari/a de cànnabis principalment, encara que en alguns casos la segona droga sigui de caràcter legal com és el tabac i alcohol.
- Durant el 2017 hem detectat presència de venda a petita escala de forma més visible entre els hàbits d'adolescents menors. El principal fi d'aquesta pràctica entre els menors és sufragar les despeses del consum propi; exposant-se als interessos d'una xarxa propera del mercat negre, a canvi de la seva necessitat de defensar el consum que han decidit fer, pensant que el risc que assumeixen, de caràcter legal, és mig-baix.
- És necessari seguir incidint en a aquelles conductes de risc de mitja escala com és el respecte a nivell comunitari amb la resta de veïns, ja que la puntuació ens indica que presenten dificultats per aplicar habilitats de relació. Aquesta relació podria millorar a través d'activitats comunitàries on poguessin interaccionar veïns adults i joves que ocupen espais comuns públics.
- En relació a la informació interioritzada se segueix considerant la relativa entre iguals com la que s'imposa a una altre font. Fet que justifica la necessitat de fer presència educativa als espais de relació com a forma de compensar i contrastar aquesta informació a través de dinàmiques grupals i que es podrien realitzar en un espai juvenil normalitzat com el Mas Fonollar.

- Actualment la dada d'alerta s'observa en adolescent que presenten multi problemes a nivell integral, que estan en seguiment des de salut mental infantil, entre 14 i 15 anys, amb comportaments a través de consums de cànnabis i alcohol amb una percepció molt baixa sobre el mateix degut al seu caràcter de consum com a forma d'auto atenció davant de certs problemes i com gestionar-los emocionalment i no tant lúdic.
- Després de diversos anys acompanyant-los s'ha aconseguit augmentar la percepció de risc entre els nois amb més vincle cap als educadors, davant el consum de les drogues més habituals (cànnabis, alcohol i tabac).

2/ ALTERNATIVA EDUCATIVA A LA SANCIO

Programa educatiu alternatiu a la sanció administrativa per tinença o consum en llocs públics per a menors d'edat

La seva finalitat és fer un treball preventiu socioeducatiu sobre drogues, i fer detecció precoç de menors en situació de risc per fer-hi una intervenció.

Activitat

	2017	2016
Menors en el programa	7	11
Atencions a menors	28	37
Familiars de menors atesos	5	12

Sexe	Dones	Homes
Menors en el programa	1	6
Atencions a menors	4	24
Familiars de menors atesos	3	2

Valoració

Finalitzant el taller es fa arribar a l'educadora/or de Serveis socials un informe amb la valoració per part del tècnic en drogodependències vers el taller i la valoració de diferents indicadors vers el consum i el comportament actitudinal del menor.

Després del taller s'ha fet seguiment sobre alguns casos que han vinculat a través dels servei assessorament a famílies. Es recull certa satisfacció sobre els objectius treballats durant les sessions del taller de salut. La percepció tècnica en relació a la coordinació i el plantejament individual dels diferents casos és satisfactòria.

Com a proposta de futur seria bo estudiar la possibilitat d'agrupar els menors sancionats en petits grups de 5 adolescents. Així podríem treballar alhora que individualment, també a nivell grupal a través de dinàmiques preventives. Ajudaria a que puguin acceptar amb bon grat el programa de reparació i amb una actitud més receptiva vers el contingut del taller.

Malgrat la revisió de la llei orgànica 1/1992 a la 4/2015, les diferents modificacions en els seus articles no afecta a seguir desplegant el programa de reparació i oferir el taller de salut i preventiu en el consum de drogues en via pública a menors.

3/ INFORMACIÓ A ESPAIS DE FESTA

Taules informatives a espais de festa amb informació sobre drogues i reducció de riscos, i repartiment de materials a establiments d'oci nocturn, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és reduir els riscos associats a les drogues en zones on són més freqüents els usos problemàtics.

Activitat

	2017	2016
Taules informatives muntades	1	4
Atencions	35	75
Materials distribuïts	1.075	370
Locals d'oci nocturn treballats	14	5
Participants	16	12
Materials distribuïts	1.000	220

Sexe	Dones	Homes
Atencions	12	23

Valoració

Segons demanda dels organitzadors de les festes alternatives en el marc de festa major, es va instal·lar la carpa informativa. La franja horària en la que es va instal·lar va permetre interaccionar amb un numero concret d'assistents però no va ser tan ampla com per aconseguir estar en el moment de la nit que més assistents s'hi concentraven.

Les possibilitats per instal·lar una carpa d'aquestes característiques a Santa Coloma de Gramenet són pràcticament nul·les degut a la manca d'oferta festiva i/o musical que permeti arribar a diferents perfils de risc des de la perspectiva selectiva.

Després de la manca de suport de les diferents organitzacions, ni al festival Rock Fest ni al Tomorrowland, es va poder posar la carpa informativa, perdent una oportunitat de poder arribar a un públic que en altres condicions no podríem. Proposem es pugui considerar la possibilitat de negociar entre Ajuntament i organització de l'esdeveniment per instal·lar una carpa de informació preventiva vers el consum de drogues en espais de festa, com una condició indispensable.

Vers la intervenció a **establiments d'oci nocturn**, aprofitant el marc de la festa major i festivitat de final d'any es van establir dues entrevistes amb cadascun dels 7 locals on es van plantejar els següents elements:

- Informació objectiu sobre el contingut de les begudes alcohòliques que dispensen i sobre els efectes de l'alcohol.
- Informació sobre el marc legal vigent.
- Informació sobre estratègies que ajuden a prevenir conductes de risc entre els joves donant consignes clares sobre la necessitat de no servir alcohol a menors d'edat, identificar a la persona intoxicada i procurar, en la mesura del possible, dissuadir-ho de participar en activitats de risc com per exemple conduir.

Els locals participants han estat els següents: Xocola, bar Lalola, el carrer, Calduch, Sant Carlos, Bombay Rambla, Bombay Plaça, Tannines. Els responsables van valorar molt positivament la labor oferta pels educadors socials a través de les diferents visites de seguiment en el mateix local d'oci. Els materials que se'ls va facilitar per distribuir tenia a veure amb el cànnabis, alcohol i conducció i consells festius.

Van mostrar interès a seguir participant en properes campanyes a fi de reforçar les intervencions realitzades així com valorar el interès dels clients cap al material preventiu distribuït. Malgrat la predisposició de l'establiment no es va poder recollir informació vers el recorregut que el material va tenir, un cop exposada en un lloc visible del local, entre els propis clients. La raó era l'excés de feina del propi establiment.

PREVENCIÓ DETERMINADA

1/ DISPENSACIÓ I RECOLLIDA DE XERINGUES EN MEDI OBERT

Dispensació de xeringues a zones calentes i de preservatius, i recollida d'usades, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és reduir els riscos d'infecció i reinfecció del VIH, hepatitis i altres, en persones injectores i altres que usen aquells espais.

Activitat

	2017	2016
--	------	------

Xeringues dispensades	152	191
Xeringues recollides	253	127
Zones on s'ha actuat	10	14
Preservatius lliurats	56	82
Persones que hi ha participat en intercanvi	15	13

Sexe	Dones	Homes
Xeringues dispensades	30	122
Xeringues recollides	50	203
Preservatius lliurats	11	45
Persones que hi ha participat en intercanvi	3	12

Valoració

Respecte l'any anterior, on es va produir una situació excepcional d'augment d'activitat al servei, aquest any, el 2017, ha estat un any on s'ha normalitzat la dispensació habitual d'anys enrere.

En relació a les dades de recollida dir que de les 251 recollides en zones, 72 corresponent a recollides en ma al agent de salut per part del usuari, la resta, 181 correspon a recollides en punts concrets. La principal zona on més xeringues han estat recollides amb diferencia al punt situat sota el pont antic de Santa Coloma de Gramenet.

Les zones on s'han trobat material contaminat:

1. Sota pont antic de s. coloma
2. Parque europa
3. c/Aragó
4. c/Francesc Macià, 161
5. Pça de la vila
6. Solar psje julia romera
7. Av. Generalitat, 206
8. Av. Pons i rabada- psg salzareda
9. Psg salzareda- avd generalitat, 3
10. Av. pons i rabada- c/espriu
11. Vial rio besos (costat p. molinet)
12. Av. Generalitat, 161

Gràcies a l'activació del protocol entre els serveis que intervenen en medi obert (policia local, parcs i jardins, equips d'intervenció d'urgència), l'abandonament d'aquest material no ha provocat conflictes comunitaris de principal transcendència.

El PMD ha distribuït, i segons demanda, 11 contenidors entre la empresa FOMENTO, Fundació tallers i Grameimpuls (plans ocupació), a fi de poder recollir, amb garanties higièniques, arrel dels programes de neteja dels que són responsables.

2/ INTERCANVI DE XERINGUES A FARMÀCIES

Gestió de l'accés de les farmàcies als kits de punció higiènica i dels contenidors per a la recollida de les xeringues usades, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és reduir en persones injectores els riscos d'infecció i reinfecció del VIH, hepatitis i altres, i reduir problemes orgànics associats a la punció.

Activitat

	2017	2016
Farmàcies participants	14	14
Kits lliurats	13.800	18.325
Xeringues usades recollides	2070	2.749
Intercanvi (%)	15%	15%
Materials informatius repartits	0	0
Visites	4	4

Valoració

El número de xeringues dispensades respecte el 2016 ha augmentat sobre més de 3.000 xeringues distribuïdes. Aquest augment fa veure que els punts de dispensació a farmàcies és un servei estabilitzat i ben valorat entre la població usuària de drogues via injectada.

Aquestes dades demostren com a Santa Coloma hi ha un gran volum de població invisible i que no fa servir serveis municipals d'atenció a les drogodependències tant per desconeixement o per dificultats per poder accedir.

Els farmacèutics mostren una actitud receptiva i favorable a la dispensació i recollida de material d'injecció. La impressió més recollida és vers el fet que no és proporcional la recollida a la dispensació (entre un 10% i un 15% de recollida vers els 100% de la dispensació).

La vinculació, tant amb les farmàcies adherides al programa de dispensació de xeringues com amb els proveïdors més pròxim s'ha anat fiant al llarg dels anys. Durant el 2017 el PMD ha hagut de cobrir a dos farmàcies, de forma puntual, 200 kits, degut al retard de les empreses distribuïdores.

Durant el 2017 s'ha fet una recollida de dades a través de enquesta dissenyada per la subdirecció general de drogodependències a fi de valorar el funcionament del programa en aquests punts comunitaris. En breu podrem accedir als resultats de l'enquesta.

3/ SUPORT AL TRACTAMENT AMB METADONA

Conveni de col·laboració amb l'Institut Municipal Serveis Personals de Badalona per la gestió i implementació del programa de tractament de metadona al Bus

Intermunicipal de la Metadona i a oficines de farmàcia de Santa Coloma de Gramenet.

La seva finalitat és facilitar el programa de manera normalitzada a la ciutat i evitar o reduir l'ús de drogues il·legals i l'ús de la via injectada per al consum.

Activitat

	2017	2016
Persones en PTM a farmàcies	45	59
Persones en PTM al BIM	46	64
Farmàcies amb PTM	2	2
Parades del BIM a la ciutat	2	2
Assistències a les farmàcies	1.606	2.416
Assistències al BIM	1.726	652

Sexe	Dones	Homes
Persones en PTM a farmàcies	7	38
Persones en PTM al BIM	6	40
Assistències a les farmàcies	250	1356
Assistències al BIM	225	1501

Valoració

L'oferta del tractament a farmàcies normalitza molt el servei a més d'augmentar l'oferta de punts de dispensació i de l'horari de cobertura.

NORMALITZACIÓ SOCIAL

1/ TALLERS I FOMENT DEL SUPORT MUTU AMB PERSONES

DROGODEPENDENTS

Activitats de normalització social i educatives amb persones drogodependents i foment d'AUPA'M, del suport mutu entre persones usuàries i la implicació comunitària.

Té la finalitat d'afavorir la incorporació social, de fomentar hàbits saludables i d'impulsar l'autonomia i l'autoorganització, i oferir a persones drogodependents una alternativa constructiva a la presència a una zona calenta i reduir la conflictivitat en aquesta.

Activitat

	2017	2016
Activitats de suport mutu	45	41
Assistències a activitats de suport mutu	315	661
Tallers socioeducatius	84	90
Assistències als tallers socioeducatius	504	462
Activitats de normalització social	9	76
Assistència a activitats de normalització	52	738

Sexe	Dones	Homes
Assistències a activitats de suport mutu	31	284
Assistències als tallers socioeducatius	101	403
Assistència a activitats de normalització	5	47

Valoració

Els tallers al centre de recursos del Mas Fonollar han estat lúdics (calor i cafè), socials, educatius i sanitaris. Han assistit 26 usuaris diferents.

Durant el 2017 els tallers van servir principalment per mantenir el vincle amb el grup de persones usuàries i ajudar-los a mantenir-se en constant comunicació amb l'entorn que l'envolta i reduir la problemàtica i el risc d'exclusió social que pot provocar, entre altres riscos, el consum via injectada i l'abandonament de material contaminat.

Entre els diferents tallers s'han fet els següents:

1. Salut: Millor a la sala!. Riscos en l'automedicació. Gènere i consum. Sobredosis. Hepatitis i Tractament. Com reduir consum tabac. Medicació i VIH. Alimentació.
2. Social: Habitatge.
3. Lúdic: Jocs de taula. Jocs temàtics.
4. Habilitats: Com fer una bona entrevista. Presa de decisions. Manualitats. Jardineria
5. Reforç cognitiu: lectura en veu alta. Operacions matemàtiques
6. Esport: loga. Les arts marcials al servei de la salut

Entre les activitats de normalització social s'ha participat a:

1. Jornada dia mundial del VIH Sida
2. Jornada dia mundial dels morts per les polítiques de drogues
3. Jornada internacional per sobredosis sobredosis
4. Dia del Voluntariat
5. Participació grup focal H2 CAEM
6. Participació a la comissió entitats Taula SMA
7. Participació a la taula general Taula SMA
8. Participació a la jornada festiva St Jordi.

9. Participació a la comissió antiestigma de la Federació catalana de drogues

Aquestes activitats, a partir del mes d'octubre es van deixar de fer a les dependències de CRJ Mas Fonollar per motius de seguretat degut a les incidències ocorregudes durant l'estiu i que necessitaven més temps d'acompanyament a les persones properes al programa i en un marc més contingut que el que oferia l'espai del Mas Fonollar. Així, els tallers es van fer, fins a finals d'any, a l'espai cedit a l'entitat Asaupam, Av. Sanatori, 13.

La dinàmica d'AUPA'M s'ha anat consolidant de manera que actualment és un grup consolidat de suport mutu amb la participació de persones usuàries, professionals i altres membres de la comunitat. L'activitat d'hort ha estat un eix vertebrador esdevenint un espai de compromís, implicació i relació constructiva.

2/ SEGUIMENT SOCIOEDUCATIU DE PERSONES DROGODEPENDENTS

Seguiment socioeducatiu de persones drogodependents a substàncies il·legals a diferents espais, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és acompanyar processos de normalització social i fomentar millores en l'autonomia de les persones drogodependents.

Activitat

	2017	2016
Persones en medi obert	35	55
Atencions en medi obert	199	131
Persones en acompanyament	13	-
Visites i acompanyaments	59	78

Sexe	Dones	Homes
Persones en medi obert	12	23
Atencions en medi obert	68	131
Persones en acompanyament	6	7
Visites i acompanyaments	27	32

Valoració

La jubilació de l'educador referent ha repercutit en una disminució de l'atenció respecte fa uns anys. Aquest seguiment ha estat assumit en part per l'equip d'Asaupam.

El seguiment dels casos més complexos requereix molt més temps que altres per aconseguir contenir la crisi que presenta degut als múltiples problemes associats de caràcter legal, social i de salut. Aquest fet afegit a la precarietat de les condicions d'atenció dels serveis públics (llista d'espera,

absència de recursos d'atenció d'urgència social, etc...) complica la resolució total del pla de treball establert.

Malgrat tot, de les 35 persones ateses al llarg del 2017 s'han aconseguit resoldre 11 plans de treball de persones en màxima situació de risc. El 24 restants estan a diferents nivells de situació on 7 persones, degut a la manca de ingressos que permetin establir necessitats bàsiques, fa difícil donar cobertura perquè pugui establir la seva màxima vulnerabilitat.

3/ ATENCIÓ A FAMÍLIES DE PERSONES DROGODEPENDENTS

Seguiment socioeducatiu de familiars (mares, pares, parelles, etc.) de persones drogodependents, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és potenciar processos de cura i protecció de l'espai familiar, fer mediació en cas de conflicte, i potenciar un entorn el més saludable possible per a totes les persones de la família.

Activitat

	2017	2016
Atencions familiars	86	562
Familiars atesos	30	-

Sexe	Dones	Homes
Atencions familiars	60	26
Familiars atesos	21	9

La jubilació de l'educador referent ha repercutit en una disminució de l'atenció respecte fa uns anys. Aquest seguiment ha estat assumit en part per l'equip d'Asaupam.

L'atenció ha estat adaptada a cada cas segons necessitat. Aquest fet ha consolidat el servei entre les famílies ateses fins el punt que es podria plantejar la possibilitat de crear un espai de reunió on les famílies puguin compartir experiències i mètodes après i aplicat a nivell domèstic. Aquesta proposta ha estat ben acollida entre elles.

4/ OCUPACIÓ PRELABORAL PER A PERSONES EN ACTIU "ENGANXA'T AL TREBALL"

Activitats ocupacionals adaptades a la situació de persones drogodependents de millora de l'espai públic, realitzat per l'Equip municipal sobre drogues.

La seva finalitat és oferir una alternativa constructiva a conductes de risc, millorar l'espai públic i donar una imatge positiva de les persones drogodependents.

Activitat

	2017	2016
Cobertura de les places de totes les jornades (%)	75%	78%
Assistències a activitats (jornades laborals)	850	875
Participants de la ciutat	23	18
Zones treballades de la ciutat	3	2

	Dones	Homes
Assistències a activitats (jornades laborals)	221	629
Participants de la ciutat	6	17

Valoració

El projecte es desenvolupa de forma eficient per aconseguir reduir possibles danys en els usuaris/es. La opinió dels tècnics de parcs i jardins que són els que ofereixen les zones a treballar, és molt positiva i tan la feina feta com l'equip i usuaris/es són molt ben valorats en la seva àrea.

Cal estudiar noves formes d'ampliació de la cobertura d'usuaris/es a fi de reduir la llista d'espera que existeix actualment.

S'han treballat els següents espais: passeig Salzedera i els parcs Motocròs i Avi Porta. De manera rotativa i al llarg de tot l'any, s'han mantingut aquests espais nets.

Degut a la bona acceptació del mètode per punts segons objectius aconseguits, s'ha continuat durant el 2017. Objectius que els mateixos participants determinen i porten a terme, durant el temps que estan al programa, i que han d'anar complint, perquè no fer-ho, podria suposar l'expulsió del mateix. La valoració que realitzem del programa tant per part de l'equip que ha intervingut com dels participants és positiva.

Les persones participants afirmen haver-ne sentit recolzat per part de l'equip tècnic, i haver tingut una relació força més positiva que a zones calentes amb els seus companys i companyes.

S'han sentit útils a la seva comunitat i han valorat la transmissió d'una imatge positiva en la ciutadania que hi era als espais de treball. Aquest reconeixement també ha estat expressat per aquesta en veure el programa.

El més valorat per les persones participants ha estat sentir-se responsables i tenir una ocupació que ha augmentat la seva motivació per tenir més cura de la salut, canviar hàbits destructius i relacionar-se de manera constructiva amb altres persones.

La seva edat mitjana està rondant els 45 anys. La seva història de vida comporta que tinguin seriosos problemes de salut i mancances considerables d'hàbits laborals, no obstant això, molts d'ells tenen una situació econòmica estable, tot i que aquesta estabilitat no repercuteix en tenir

cobertes les necessitats bàsiques. La millora que representa per a ells/es en els que participen en “Enganxa’t a la feina” esta molt bé valorada.

5/ MEDIACIÓ A ZONES D’ALT RISC PER CONSUM

Treball educatiu a punts calents amb persones amb una drogodependència en paral·lel a un de sensibilització i mediació amb equipaments i establiments de la zona, realitzat per l’Equip municipal sobre drogues.

Té la finalitat de contenir, prevenir, fer mediació o pal·liar conflictes, entre el grup de persones drogodependents i entre aquest i la resta de la comunitat.

Activitat

	2017	2016
Presències a zones de risc	180	348
Contactes a zones de risc	1.554	2.070
Persones contactades	85	100
Derivacions	44	10
Coordinacions	157	219

Sexe	Dones	Homes
Contactes a zones de risc	233	1321
Persones contactades	13	72

Valoració

El nº de presències s’ha reduït significativament en el punt de la plaça de la Vila degut al conflicte produït entre l’equip d’educadors i una persona usuària propera al servei malgrat que mai ha volgut interaccionar amb l’equip educatiu ni participar de cap activitat. El conflicte va derivar en una agressió en el intent de desactivar una conducta d’alt risc (tràfic d’estupefaents i medicació psiquiàtrica) que s’havia instal·lat inicialment a l’espai de reunió del grup a la plaça de la vila.

Es va activar una acció coordinada amb cossos de seguretat a fi de dissuadir aquesta conducta que encara està en procés i degut a l’alta inseguretat en la intervenció de proximitat entre alguns usuaris amb greus trastorns de conducta i descompensats en el seu tractament, l’equip s’ha replantejat la intervenció cap a nous espais de relació i atenció alternatius al carrer. Ampliar horari de tallers o ampliació de participants al programa enganxa’t a la feina disminuiríem molt més la incidència de conflictes degut a la baixa presència i augment d’activitat semi dirigida.

De les 100persones diferents de Santa Coloma usuàries que han pres contacte amb l’equip de intervenció en medi obert, 85 són les que ho han fet al 2017. No obstant hi ha un grup de persones que s’apropen al punt de trobada i que no volen interaccionar amb l’equip educatiu. No és habitual

ni diària la seva presència i per tant és difícil poder conèixer les seves necessitats sanitàries i per tant establir una mínima intervenció.

Durant el 2017 segueix el policonsum. Aquest fet, està sent cada cop més freqüent davant el consum de drogues en general. D'altra banda el policonsum està provocant molts quadres d'usuaris amb patologia dual. Situació difícil de resoldre, doncs els recursos són específics per patologies mentals o toxicomanies. La manca de recursos mixtos, o la poca tolerància d'aquests davant la patologia dual fa difícil intervencions ajustades a la problemàtica que presenten.

Durant el 2017 s'ha continuat el treball establert a raó dels objectius proposats a la Taula de Salut Mental i Addiccions on està representada els diferents agents comunitaris professionals i no formals com per exemple arribar a acords per la resolució de casos multi problemàtics i que requereixen protocols d'actuació en serveis i recursos.

Gràcies a l'activació del protocol entre els serveis que intervenen en medi obert (policia local, parcs i jardins, equips d'intervenció d'urgència), l'abandonament d'aquest material no ha provocat conflictes comunitaris de principal transcendència.

SÍNTESI I PROPOSTES D'ACTUACIÓ

Durant el 2017, de forma continua s'ha aconseguit implementar les accions plantejades dins el contracte establert formalment enguany i que Asaupam estableix a través del programa comunitari en drogodependències valorant positiu els resultats obtinguts.

Les accions realitzades dins d'aquest programa, han servit per ampliar les ja consolidades en el Pla Municipal de Prevenció de les Dependències al municipi de Santa Coloma de Gramenet.

Vers el 2017 les propostes de futur van encaminades a:

1. Ampliar en un proposta global totes les accions que se'n derivi del servei d'assessorament i atenció a les famílies
2. Incidir en propostes que millorin l'aplicació de la perspectiva de gènere en la totalitat de les accions del PMD.
3. Incidir en propostes de formació i sensibilització a nivell professional que ajudin en la tasca diària dels diferents serveis.
4. Estudiar i millorar la coordinació del PMD amb el CAS de Sta. Coloma de Gramenet.
5. Re definir les accions que s'emmarca dins el programa municipal de drogues al voltant d'un espai de intervenció integral socioeducativa que s'ofereixi a persones usuàries de drogues amb consums problemàtics.
6. Seguir consolidant els projectes emmarcats dins el contracte principalment aquells iniciats dintre de l'àmbit educatiu i que pretén treballar la prevenció entre parells i la formació d'agents de salut entre joves i alhora propers al consum de drogues.

7. Estimular el moviment associatiu semi dirigit entre joves i professionals de l'àmbit soci sanitari des del qual elaborin propostes des del compromís per la convivència a la seva ciutat per dinamitzar accions educatives i de reflexió sobre qualsevol contingut d'interès relacionat amb la prevenció del consum problemàtic de drogues.
8. Millorar una estratègia de comunicació i difusió a nivell comunitari.

ANNEX DIFUSIÓ, DOCÈNCIA I FORMACIÓ PERMANENT

Material educatiu

S'ha format part de l'equip que ha realitzat el material:

El teu amic inhala

Agència de Salut Pública de Catalunya

<http://hemerotecadrogues.cat/aspc-el-teu-amic-inhala/>

Guia per a professionals

S'ha format part de l'equip que ha realitzat la guia:

Protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre drogues als centres de secundària

Agència de Salut Pública de Catalunya

<http://hemerotecadrogues.cat/aspc-protocol-de-prevencio-deteccio-i-intervencio-sobre-drogues-als-centres-de-secundaria/>

Articles

Virtuts i mancances en el treball educatiu sobre drogues

Quaderns d'Educació Social Especial 20 anys i més (Col·legi d'Educadores i educadors socials de Catalunya)

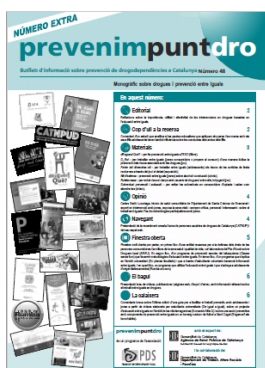
<http://ceesc.cat/documents-publicacions/quaderns-educacio-social/596-quaderns-19>

¿Qué crea más problemas, las drogas o la prevención sobre drogas?

Lasdrogas.info

<http://www.lasdrogas.info/opiniones/443/que-crea-mas-problemas-las->

drogas-o-la-prevencion-sobre-drogas.html

Opinió

Prevenim.dro Monogràfic sobre drogues i prevenció entre iguals (núm. 48)

http://salutmental.info/wp-content/uploads/2018/02/prevenim.dro_48_monografic_iguels.pdf

Formació d'agents socials

S'han fet sessions sobre drogues al CFGS Integració social a l'Ins La Bastida sobre models d'intervenció al voltant de les drogues i la inclusió social de les persones drogodependents.

S'ha participat en aquest espai de formació de professionals:

- Formació sobre drogues A primera línia (DGAIA i Agència de Salut Pública de Catalunya).
- Formació sobre drogues A primera línia (Ajuntament de Lleida).
- Sessió a l'assignatura Treball social i salut (grau de Treball social, Universitat de Barcelona).

Formació permanent de l'equip

Membres de l'equip tècnic han assistit a aquestes formacions:

- Jornada de prevenció sobre drogues als centres de secundària (Barcelona, Agència de Salut Pública de Catalunya).
- I Jornada: Adolescència, drogues i gènere (Barcelona, Agència de Salut Pública de Catalunya).

Difusió en mitjans

Diferents mitjans han fet difusió d'iniciatives en les que està implicat el Pla Municipal sobre Drogues:

- *III Jornada de salut mental i addiccions de la Taula de Santa Coloma de Gramenet* (salutmental.org)
<http://www.salutmental.org/actualitat/agenda/3ajornada-santa-coloma/>
- *Santa Coloma de Gramenet salutmental.info* (Butlletí EspaiS@lut)

<http://www.diba.cat/web/salutpublica/butlletins/-/newsletter/35521038/62/116071311/santa-coloma-de-granenet>

- *Jornada de salut mental i addiccions*
(L'Ajuntament Informa)
<https://www.granenet.cat/temes/amb-les-persones/benestar-social-i-families/noticies/infobenestar/article/jornada-de-salut-mental-i-addiccions/>
- *Nova web sobre els recursos de salut mental*
(L'Ajuntament Informa)
http://www.granenet.cat/scinfo/sala-de-premsa/butlleti-municipal/arxiu/any-2017-arxiu-de-numeros-publicats/?no_cache=1&cid=82113&did=25431&sechash=f5a22bd3
- *III Jornada Salut mental i addiccions de Santa Coloma de Gramenet*
(Periferics.cat)
<http://periferics.cat/iii-jornada-salut-mental-i-addiccions-de-santa-coloma-de-granenet/>

Cartelleria

salutmental.info
web en català i castellà

recursos
Tots els **serveis** i **entitats** que treballen temes de **salut mental** o **addiccions** de Santa Coloma organitzats per trobar-los fàcilment.

informació
Els diferents **trastorns mentals**, les **drogues**, **pendències** i altres **addiccions** explicades de **manera entenedora** i **rigorosa**.

respostes
Orientacions per saber **que està passant**, rebre una ajuda, anar cap a la **recuperació**, **interactuar amb un familiar**, saber que és el **suport mutu**.

imés
Experiències de persones que viuen un problema en **primera persona**, **activitats** que es fan a la ciutat, **notícies** i altres informacions.

www.salutmental.info

AMB EL SUPORT DE
Taula de Salut Mental i Addiccions de Santa Coloma de Gramenet
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

III JORNADA
SALUT MENTAL I ADDICCIONS
de santa coloma de granenet

SUMEM experiències.
SUMEM visions.

20 de desembre de 2017
Auditori Cas Ruy i Torres
Rafael Casanova, 9

9.00 Presentació
9.30 Taula: Els drets de les persones amb trastorns mentals
12.15 Teatre-forum
12.15 Taula: L'etiquetatge inclusiu
14.30 Cloenda

Adreçada a professionals ocasionals, persones afectades i interessades
Inscripció gratuïta: www.salutmental.info
+34 935 221021
salutmental@granenet.cat

Targeta web salutmental.info

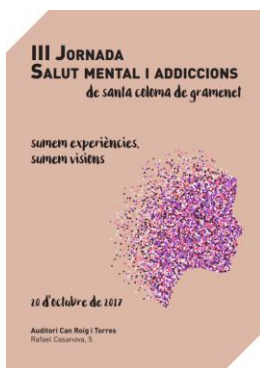
Taula Salut mental i addiccions

http://www.granenet.cat/fileadmin/Files/Ajuntament/sanitat/jornadaSalutMental/Targeta_salutmentalinfo.pdf

Cartell III_J Salut mental i addiccions de Santa Coloma de Gramenet

Taula Salut mental i addiccions

http://salutmental.info/wp-content/uploads/2017/09/III_J_SMA_Cartell.pdf

Preprograma III_J Salut mental i addiccions de Santa Coloma de Gramenet

Taula Salut mental i addiccions

http://salutmental.info/wp-content/uploads/2017/07/Preprograma_III_J-SMA.pdf

Programa III_J Salut mental i addiccions de Santa Coloma de Gramenet

http://salutmental.info/wp-content/uploads/2017/09/III_J_SMA_Programa.pdf